

ŁODYGOWO ST. 3 (AZP 27-49/6)

gm. Kisielice, pow. iławski, woj. warmińsko-mazurskie

badania przeprowadzono: 30.06-09.08.2014

na podstawie decyzji nr 286/2014 z dnia 30.06.2014

w ramach projektu "Katalog grodzisk Warmii i Mazur"

Stanowisko znajduje się na cyplu nad jeziorem Łodygowo (funkcjonującym obecnie jako staw hodowlany). Pierwsze wzmianki o miejscowości Łodygowo pochodzą z 1285 roku, stanowisko nr 3 znajduje się zaś na północ od pałacu z XVIII wieku. Przedwojenna, niemiecka nazwa miejscowości to Ludwigsdorf.

W ramach sezonu badawczego 2014 założone zostały dwa wykopy (wykop I na północ od pałacu, wykop II na skraju cypla nad jeziorem).

Wykop I – znaleziska nowożytnie

Wykop II – półziemianka wczesnośredniowieczna

Wykop I o wymiarach 11m x 2m (fot. 9725). Znaleziono tu jedynie materiał nowożytny (fragment drewnianego słupka, fragmenty cegieł, nowożytna i współczesna ceramika) oraz elementy architektoniczne usunięte z fasady pałacu w latach powojennych (fot. 9893). Calec (zielona glina) znajdował się na głębokości 25-30 cm poniżej poziomu gruntu. Wykop ten został zamknięty 16.07.

Wykop II o wymiarach 9m x 3m, 21.07 powiększony o 12m², 02.08 powiększony o następne 12 m², oba poszerzenia w kierunku wschodnim (fot. 9666, 0032). Początkowo nie przynosił rezultatów ponad przemieszany materiał współczesny i nowożytny, zdecydowano więc o założeniu sondaży (trzy sondaże 1x1m wzdłuż wschodniego profilu). Odsłoniły one warstwę niwelacyjną z wymieszonym materiałem ceramicznym i współczesnym gruzem (okoliczni mieszkańcy sugerowali że jest to przedwojenna niwelacja pod korty tenisowe przynależące do pałacu), ale

pod nią znajdowała się warstwa z węgielkami, polepą i ceramiką wczesnośredniowieczną (warstwa 37).

Prace utrudniały liczne nory oraz korzenie i korzeniaki.

Pod warstwą niwelacyjną (do 50 cm miąższości) usuniętą ręcznie, odkryto dwa późnośredniowieczne obiekty (jama, wkop) z kośćmi zwierzęcymi, przedmiotem metalowym oraz prawie w całości zachowanym naczyniem (fot. 0006, 9960). W południowo-zachodnim narożniku wykopu znaleziono koncentrację ceramiki – prawdopodobnie jedno naczynie z okresu wczesnokrzyżackiego (?).

Głównym okryciem w wykopie II była wczesnośredniowieczna półziemianka, spalona w całości. Niestety odnaleziono w niej zaskakująco mało materiału archeologicznego, być może była bardzo krótko użytkowana. Szczególnie dobrze zachowały się za to elementy architektoniczne:

- kamienny narożnik (fot. 0087) początkowo uznany za pozostałości pieca ze względu znaleziony obok popiół
- spalona ściana w konstrukcji szachulcowej, z widocznym układem drewnianych belek (fot. 0175)
- częściowo zachowane przepalone belki drewniane, oraz jedna zachowana w całości, którą pobrano jako próbka (fot. 0133)

Obszar, który znalazł się wewnątrz wykopu II obejmował głównie właśnie zawalone ściany budynku, a zwłaszcza przepaloną polepę (warstwa 51), której miąższość dochodziła do 0,5 m, szerokość warstwy do 2m, a długość ponad 2 m (wychodziła poza północną krawędź wykopu). Poziom użytkowy wnętrza zawierał popiół, polepę, mało fragmentów ceramicznych. Większość poziomu użytkowego ziemianki znalazła się poza obszarem wykopu, w kierunku północno-wschodnim. Poniżej znajdowała się warstwa piasku z węglami oraz fragmentami polepy, pod którą był już calec – szaro-zielonakawa glina. Poza obszarem ziemianki calcem był jasny piasek, poniżej którego też była zielonkawa glina (potwierdzona odwiertami, który wykonano także poza wykopem w celu określenia dalszego układu warstw). W południowo-zachodniej części wykopu natrafiono na polepę i węgle powiązane z inną konstrukcją niż ziemianka, która funkcjonowała obok, a bardziej prawdopodobnie później, odsłonięto jedynie niewielki jej fragment (fot. 9990). W celu zrozumienia relacji tych dwóch konstrukcji konieczne byłoby przeprowadzenie badań na terenie na zachód od

wykopu II. Calec znajdował się na głębokości od 1,1 m w południowo-zachodnim narożniku do 1,9 m w północno-zachodnim narożniku.

Na stanowisku, w wykopie II, znaleziono także fragmenty ceramiki z wczesnej epoki żelaza (w tym fragment prażnicy podobnej do tej odnalezionej na wyspie na jez. Łodygowo), w ostatniej warstwie powyżej calca, wyróżnionej jedynie w północno-zachodnim narożniku wykopu. Być może świadczy ona o wcześniejszym osadnictwie, którego ślady na obszarze wykopu II zatarte zostały przez aktywność ludzką we wczesnym średniowieczu.